

EIDSBERG KOMMUNE
Økonomi

Kommunal- og regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep

0032 OSLO

KOMM. OG REG. DEP	
10 FEB 2006	
0513280-265	
Ark	061.0
Avd.	ØØ 140 1 H/R

Deres ref	L.nr.	Arkivsaknr	Arkivkode	Avd/Seksj/Saksb	Dato
	001416/06	06/00297	103 &13	SA/ØKO/TOT	07.02.2006

**HØRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER
FORDELING, FORENKLING, FORBEDRING**

Vedlagt følger særutskrift fra formannskapetets behandling av sak 0009/06 – Høring – Inntektssystemutvalgets utredning – NOU 2005: 18.
Kommunestyret vil sluttbehandle høringen den 16.02.2006, og særutskrift fra denne behandlingen vil ettersendes.

Med hilsen

Tom-Arne Tørfoss
Økonomisjef

Vedlegg: Særutskrift – sak 0009/06

POSTADRESSE
Ordfører Voldensvei
1850 Mysen

KONTORADRESSE
Ordfører Voldensvei
1850 Mysen

SENTRALBORD: 69 70 20 00
BANKKONTO: 1020.07.00029

Eidsberg kommune
Formannskapet

SÆRUTSKRIFT

Saknr.	Politisk behandling	Møtedato
0009/06	Formannskapet	06.02.06
/	Kommunestyret	16.02.06
Arkivkode:103 &13	Arkivsaknr.:06/00297	L.nr.: 001375/06
		Saksb.: TOT

SAK 0009/06
HØRING - INNTEKTSSYSTEMET FOR KOMMUNER OG FYLKESKOMMUNER
FORDELING, FORENKLING, FORBEDRING

Administrasjonssjefens forslag til vedtak:

Saken legges frem for kommunestyret med slik

innstilling:

Det er en klar tendens til at omfanget og kvaliteten på den kommunale tjenesteproduksjon øker med økende nivå på kommunenes frie inntekter. Inntektssystemet skal imidlertid utjevne forskjeller i de økonomiske forutsetninger, slik at det legges til rette for likeverdig tjenestetilbud i alle kommuner og fylkeskommuner.

Selv om Borge-utvalget har gjort et solid arbeid i sin gjennomgang av kostnadsnøkklene i utgiftsutjevningen, er det viktige fordelingsutfordringer som ikke er drøftet utførlig i NOU 2005:18:

- likeverdig tjenestetilbud
- bruk av levekårsindeksen
- inntektsutjevningen
- regiontilpasset fordeling

En helhetlig gjennomgang av inntektssystemet er derfor avgjørende for å ta stilling til fordelingsutfordringene.

Det er en trend til at Østfoldkommunene/-fylkeskommunen taper på endringer i Inntektssystemet, i tillegg til at de fleste kommunene ligger betydelig under landsgjennomsnittet per innbygger i frie inntekter etter at inntektssystemet har virket. Dette fører til at de fleste Østfoldkommunene får et etterslep i økonomien, som dermed øker fra år til år. I tillegg scorer byene i Østfold dårlig på levekårsindekser, samtidig med at de ligger under landsgjennomsnittet for frie inntekter.

Uten å løfte de kommunene som ligger under landsgjennomsnittet i frie inntekter og dermed har et etterslep i økonomien, vil det ikke være mulig å nå nåværende og tidligere regjerings målsetting om et likeverdig tjenestetilbud i alle landets kommuner.

Eventuelle utfall som forringer inntektsnivået til kommuner med lave frie inntekter vil ikke bare være i strid med den overordnede målsettinger for inntektssystemet om et likeverdig tjenestetilbud, men også i forhold til ønske om å styrke lokaldemokratiet.

En mer regiontilpasset fordeling er også oppskriften i fordelingspolitikken. Det er derfor behov for å se på de sterke utslagene for enkeltkommuner og spesielle kommunegrupper med lave frie inntekter.

Kommuner på Østlandet er for sentrale til å bli omfattet av distriktpolitikken, og for lite urbane til å bli omfattet av bypolitikken. Inntektssystemet har pendlet mellom styrking av distriktskommunene og storbyene, og dermed har mange Østlandskommuner falt mellom to stoler i fordelingspolitikken.

Tanker om en større lokal beskatningsfrihet er positivt og må sees i forhold til styrking av lokaldemokratiet.

Dagens situasjon med høy skattefinansiering forutsetter et godt system for utjevning av inntektsforskjeller hvor hensynet til lokal forankring veies opp mot hensynet til likhet.

Kommunestyrets vedtak:

Formannskapets behandling:

Ingen forslag.

Formannskapets enstemmige innstilling i møte 06.02.06, sak 0009/06:

Administrasjonssjefens forslag vedtas.

Rett utskrift bekreftes.

POLITISK SEKRETARIAT, 07.02.06

SAKSOPPLYSNINGER:

Vedlegg: Ingen.

Inntektssystemutvalget leverte 10.10.05 sin utredning – NOU 2005:18 Fordeling, forenkling, forbedring – Inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner. Kommunal- og regionaldepartementet har sendt utvalgets utredning ut på en bred høring med høringsfrist 01.02.2006.

KS-Østfold har utarbeidet et forslag til høringsuttalelse til NOU'en, en høringsuttalelse som strekker seg over 25 sider. I det neste følger et kort utdrag av en del sentrale momenter for Østfold fylke og Eidsberg kommune:

Innledning

Formålet med inntektssystemet er å sikre utjevning av de økonomiske forutsetningene for å kunne gi et likeverdig kommunalt tjenestetilbud til innbyggere uansett hvor man bor i landet og å ivareta distriktpolitiske hensyn.

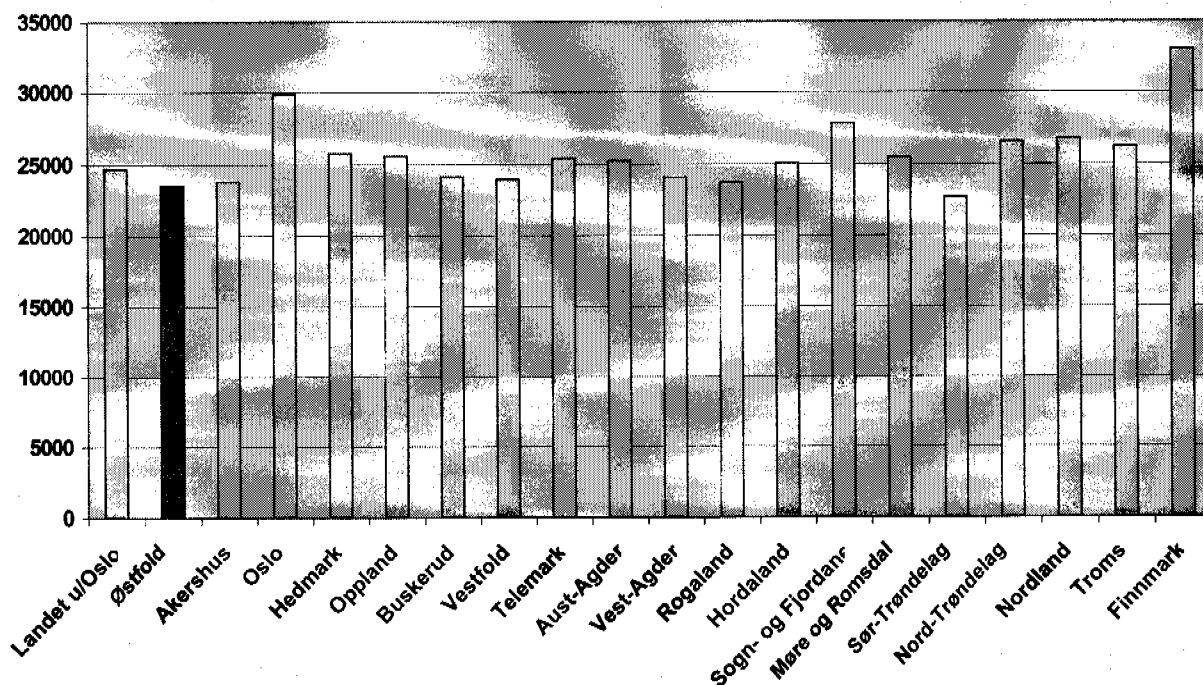
KS Østfold, har gjennom arbeidet med inntektssystemet dokumentert (Høstkonferansen til KS Østfold 2004):

- at mange Østlandskommuner faller mellom to stoler i fordelingspolitikken (KS Østfold 2004)
- at Østfoldkommunene er de store taperne på tilbakeføring av selskapsskatten
- Inntektsutjevningen må vies stor oppmerksomhet
- at Borge-utvalget vil på nytt vektlegge utgiftsutjevningen
- sammenhengen mellom målsetting om likeverdig tjenestetilbud og frie disponible inntekter
- sammenheng mellom skatteinntektsnivå og levekår (kommuner med mer enn 20 000 innbyggere)
- hva med bruk av levekårsindeksen?

Etter initiativ fra KS Østfold, har Høgskolen i Lillehammer ved professor Tor Selstad dokumentert i notat "Industrikommunene på Østlandet – trenger de en fordelings- eller fornyingspolitikk?" (HIL, arbeidsnotat 166/2005 på oppdrag fra KS FOU):

- Østlandet var den landsdelen som ble tidligst industrialisert, men ble også tidlig offer for avindustrialisering
- Disse kommunene sliter i noen grad med større levekårsproblemer enn andre kommuner, men sammenhengen er ikke sterk
- De urbane industrikommunene har noe sterkere utslag på levekårsindeksen enn de rurale
- Industrikommunene på Østlandet er i liten grad møtt med spesielle innsatser
- For sentrale til å bli omfattet av distriktpolitikk og for lite urbane til å bli omfattet av bypolitikk.

Fylkesoversikt - frie inntekter i kroner per innbygger 2004

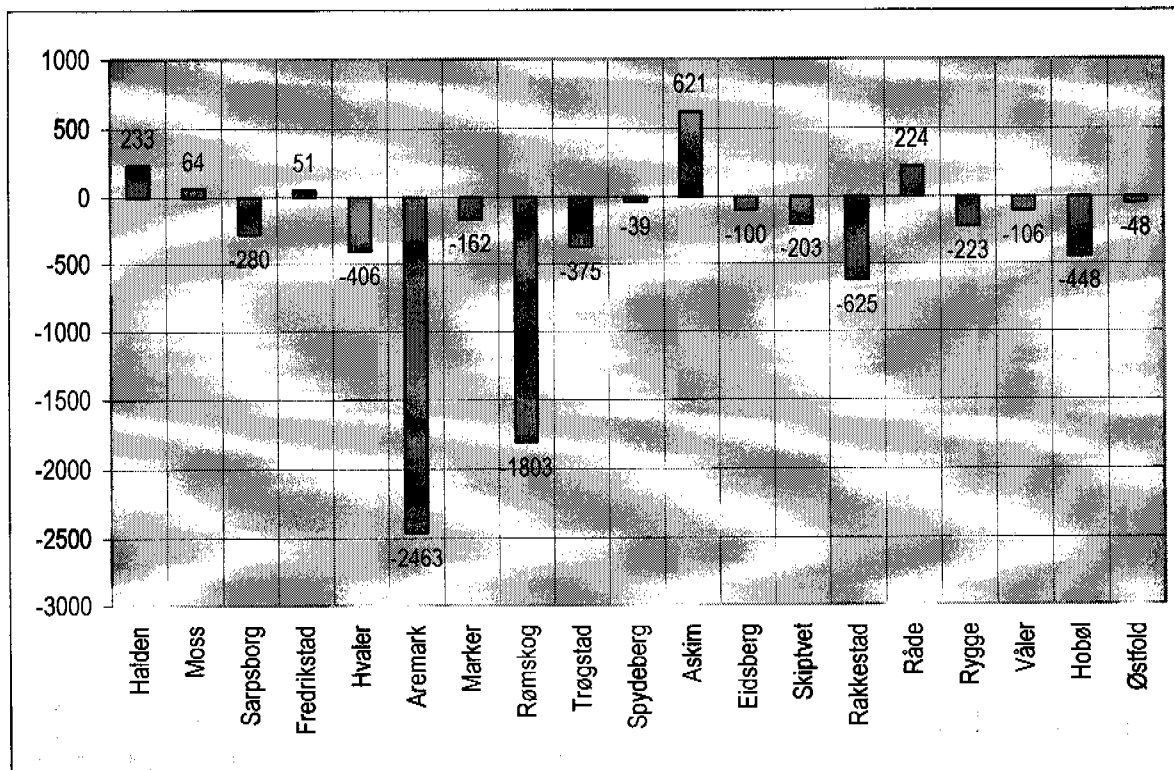
Figuren viser at Østfold ligger klart lavere enn gjennomsnittet for landet i frie inntekter pr. innbygger i 2004. Vi ser også at Akershus, Buskerud, Vestfold, Vest-Agder, Rogaland og Sør-Trøndelag ligger lavt i frie inntekter.

De fleste kommunene i Østfold tapt på de siste endringene i Inntektssystemet; ved kriterieendringer knyttet til rus, psykiatri og landbruk i 2004, samt gjeninnføring av selskapsskatten i 2005 og nå Borge-utvalgets innstilling. Egne beregninger ved hjelp av KS' prognosemodell for inntektssystemet, viser at de største taperne er kommunene i Akershus og Østfold med henholdsvis ca. -140 og -60 kroner per innbygger. I tillegg vet vi at byene i Østfold har dårlige levekårsindekser samtidig med at de ligger under landsgjennomsnittet for frie inntekter.

I perioden 2000-2005 vokste innbyggertallet i Østfold med 10 325. Ved en nærmere analyse, viser det seg at 57 prosent av veksten alene er økning i antall fremmedkulturelle. Byene i Nedre-Glommaregionen sto for ca. halvparten av den totale veksten og de fremmedkulturelle utgjorde her i overkant av 70 prosent. Befolkningsgruppen ble fordoblet i perioden. Mye av denne veksten av fremmedkulturelle skyldes såkalte sekundærflyttinger av flyktninger som opprinnelig ble bosatt i Nord-Norge, Trønderlag og andre distriktskommuner i Sør-Norge. Dette er ikke særegent fenomen for byene i Østfold, men er en utvikling de har til felles med andre regionsentra på Østlandet. Dette er dokumentert av Statistisk Sentralbyrå (SSB notat 2005:13). Det som gjør Østfold mer spesiell er at fylket ligger på landstoppen sammen med Nordland fylke i arbeidsledighet blant fremmedkulturelle innvandrere. Per 1.oktober 2005 var arbeidsledigheten for denne gruppen i Østfold fylke 9,6 prosent. Til sammenligning var arbeidsledigheten i typiske innvandrerkommuner som Oslo og Drammen på henholdsvis 7,3 og 7,8 prosent. Dette understreker de problemer som oppstår i forbindelse med "mismatch" i arbeidsmarkedet i Østfold.

Det er en trend at Østfoldkommunene taper på endringer i Inntektssystemet, i tillegg til at de fleste kommunene ligger betydelig under landsgjennomsnittet per innbygger i frie inntekter etter at inntektssystemet har virket. Dette fører til at de fleste Østfoldkommunene får et etterslep i økonomien, som dermed øker fra år til år. Uten å løfte de kommunene som ligger under landsgjennomsnittet i frie inntekter, vil det ikke være mulig å nå nåværende og tidligere regjerings målsetting om et likeverdig tjenestetilbud i alle landets kommuner.

Tabell: Gevinst/tap i kr pr. innbygger for Østfoldkommunene ved Borge utvalgets forslag

Det fremkommer av tabellen over at Eidsberg kommune vil få et tap på kr 100 pr. innbygger ved innføring av et nytt inntektssystem basert på Borgeutvalgets forslag. Basert på innbyggertallet pr. 01.01.06 (10.285 innb.) utgjør dette således kr 1.028.500,-.

ADMINISTRASJONSSJEFENS MERKNADER:

KS Østfold har utformet et forslag til innstilling som administrasjonssjefen har valgt å anvende også som egen innstilling ovenfor kommunestyret i Eidsberg.